

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В ЕКОНОМІЦІ КРАЇНИ

У останні десятиріччя домінуючою тенденцією розвитку провідних економік світу є зростання ролі інтелектуального капіталу у процесі інтернаціоналізації підприємств країни. Глобальні структурні зміни актуалізують питання використання інтелектуального капіталу в діяльності будь-якої компанії як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Провідні країни перейшли на постіндустріальну модель розвитку та нарощують частку нематеріального виробництва в економіці, а українська досі розвивається в індустріальному напрямі.

Слід наголосити, що конкурентні переваги досягаються саме завдяки використанню інтелектуальних ресурсів, які підтримують більш гнучку модель ведення бізнесу. Тому, крім розвитку традиційних економічних факторів (капітал, земля, праця), Україні потрібний аналіз теоретичних проблем та вдосконалення процесу використання інтелектуального капіталу суб'єктами у системі міжнародних економічних відносин.

Людство вже живе в епоху інформаційного суспільства та інтелектуальної економіки. Сьогодні без залучення серйозних інвестицій у науку неможливо вести мову не лише про економічне лідерство, а й взагалі про економічний розвиток як такий. Тому головним питанням порядку денного сьогодні для України є включення науки як стрижневого локомотивного елемента до національного економічного комплексу. Останні тенденції у розвитку глобальної економіки доводять, що виробництво, наука і освіта – найбільш економічно вигідні та взаємопов'язані галузі. У світі відбувається стрімкий процес економізації науки і інтелектуалізації економіки. Формування в Україні ефективної ринкової інфраструктури сучасної інтелектуальної економіки, залучення країни до глобального технологічного простору необхідно розглядати як обов'язкову базову умову подальшого національного розвитку.

На жаль, ще не створено такої економічної стратегії України, яка б відповідала світовим тенденціям розвитку. У кращому

випадку можна говорити про політику "короткодистанційного" прагматизму. Концентрація уваги виключно на питаннях макростабілізації не супроводжувалась адекватною науково-індустріальною політикою, що призвело до зниження інноваційної активності. Основні виробничі й інтелектуальні фонди країни вкрай зношені та перебувають на межі вичерпаності свого ресурсного потенціалу.

Однією з проблем, що постала перед економічною наукою, є систематизація досягнень та постановка задач для розв'язання невіршених чи спірних моментів щодо категорії інтелектуального капіталу. Нині відсутній науково обґрунтований погляд щодо інтелектуального капіталу, який використовується як один з факторів ефективної роботи підприємства, а відповідно й немає гармонізованої державної та корпоративної політики. Головними причинами такої ситуації є брак наукового підґрунтя та недостатня роль, що відводиться інтелектуальному капіталу.

Найважливішими тенденціями, які визначають перспективи будь-якої економіки в епоху інформаційного суспільства та інтелектуальної економіки, стали інтелектуальні та у цілому гуманітарні складові економічної моделі. У світі відбувається не просто поступовий еволюційний перехід до нового економічного укладу, а глобальна неоекономічна революція, зумовлена технологічними, фінансовими та екологічними змінами, переходом на новітні наукоємні, високопродуктивні та гнучкі види виробництва, що затверджують домінування інтелектуальної економіки.

Пріоритетний розвиток інтелектуального капіталу має дати змогу сформувати ядро ефективної конкурентної промисловості, відновити соціальний та створити новий ринковий попит на науку й освіту.

Таким чином, системне дослідження інтелектуального капіталу за умов глобальних структурних змін є дуже важливим як у теоретичному, так і у практичному плані.